

➔ ІНТЕРВ'Ю ГІСТЬ РУБРИКИ

Голова робочої групи Комітету ВР України з перегляду положень Закону «Про Державно-приватне партнерство», радник ЮФ «Саєнко Харенко»

СВІТЛАНА ХЄДА

Ми намагатимемося уникати внесення політично чутливих змін

У центральних органах влади, а також на місцях дещо підвищився рівень обізнаності та розуміння ДПП

Хоча з моменту набрання чинності Законом України «Про державно-приватне партнерство» (далі – ДПП), який визначає організаційно-правові засади взаємодії державних та приватних партнерів та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі, минуло два роки. На відміну від розвинених країн світу в Україні ДПП ефективним та перспективним інструментом економічного і соціального розвитку досі не став – ані на регіональному, ані на місцевому рівні.

У всьому світі ДПП є засобом залучення коштів до

проектів, у яких державні та місцеві органи влади намагаються налагодити співпрацю з інвесторами. Зазвичай під час такого співробітництва між державою і суб'єктами господарювання державні ресурси і комунальне майно використовуються ефективніше. Чому ж Закон дотепер не працює? Адже про те, що ефективність використання ресурсів не потребує удосконалення, годі й казати. За роз'ясненнями «Юридична газета» звернулася до голови робочої групи Комітету Верховної Ради України з перегляду положень Закону «Про ДПП», радника ЮФ «Саєнко Харенко» Світлани Хєди.



Бесіду вела **Катерина Бутовченко**
«Юридична газета»

Пані Світлано, Ви декілька років працювали у Вашингтоні в Інституті міжнародного права з визначеннями/міркуваннями стосовно особливостей правового регулювання державно-приватного партнерства в Україні. Для мене це дуже особиста тема, адже я почала займатися питаннями міжнародно-правового регулювання ДПП ще до того, як цей термін набув популярності в Україні.

Дякую за можливість поділитися з Вами своїми спостереженнями/міркуваннями стосовно особливостей правового регулювання державно-приватного партнерства в Україні. Для мене це дуже особиста тема, адже я почала займатися питаннями міжнародно-правового регулювання ДПП ще до того, як цей термін набув популярності в Україні.

Знайомство із «ДПП по-українськи» для мене почалося дійсно наприкінці 2007 року з аналізу урядового законопроекту «Про державно-приватне партнерство». Після цього на початку 2008 року я приїхала до України з Вашингтону в якості консультанта USAID з юридичних питань у рамках проекту оцінки стану українського законодавства, регуляторного та інституціонального середовища в сфері ДПП.

На той час законодавство України в сфері державно-приватного партнерства складалося з низки спеціальних законів та підзаконних нормативно-правових актів, які регулювали певні види ДПП (наприклад, концесії), а також деякі інститути, важливі для розвитку ДПП (наприклад, державні закупівлі). Ці нормативно-правові акти містили багато суперечливих, нечітких та неузгоджених між собою положень. Більше того, інвестори стикалися з проблемами на стадії імплементації проектів, зокрема через нестабільну на той час політичну ситуацію в Україні,

неналежний стан правозастосування, відсутність спеціально уповноважених державних органів чи структурних підрозділів та високий рівень корупції як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні. Усі ці передумови створювали серйозні перешкоди для залучення прямих іноземних інвестицій та запровадження ДПП в Україні.

Незважаючи на те, що законодавство України тоді вже регулювало окремі види ДПП, власне сама його концепція була абсолютно новою для України. Основною рушійною силою для розвитку ДПП в Україні було проведення футбольного чемпіонату Євро-2012, оскільки уряд нарешті усвідомив загальну потребу в розвитку інфраструктури. Це призвело до того, що крок за кроком ідея запровадження державно-приватного партнерства в інфраструктурних проектах стала поширюватися в урядових та депутатських колах (звичайно, не без допомоги експертів USAID, Міжнародної фінансової корпорації (IFC), Світового

банку, ЄБРР та інших міжнародних організацій).

Як змінилася ця ситуація на сьогодні?

Попри те, що депутати врешті зрозуміли, що ДПП може виявитися дієвим механізмом для модернізації національної інфраструктури та не потребувати великих бюджетних витрат, і проголосували за прийняття багатостраждального Закону про ДПП, ситуація і мої висновки, датовані 2008 роком, не дуже змінилися. (До речі, законопроект 2007 року був кращим за існуючий Закон!)

На думку багатьох міжнародних експертів, яку я поділяю, для успішної реалізації ДПП проектів в Україні необхідні три основні передумови: (1) закон про ДПП; (2) центральний орган виконавчої влади з питань ДПП та (3) запуск декількох пілотних проектів на місцевому рівні, бажано із залученням міжнародної організації для забезпечення якісної реалізації ДПП проекту на всіх його етапах, та паралельне внесення

ФОТО НАДАНЕ ПРЕС-СЛУЖБОЮ ЮФ «САЄНКО ХАРЕНКО»



ПРОФІЛЬ

Компанія: Юридична фірма «Саєнко Харенко»**Посада:** Радник**Кількість партнерів у компанії:** 6**Кількість юристів та фахівців у сфері ДПП:** 3**Ключові практики:** банківське та фінансове право, конкурентне право, корпоративне право та M&A, міжнародний арбітраж, міжнародна торгівля, нерухомість, реструктуризація заборгованості, вирішення судових спорів, право інтелектуальної власності, податкове, трудове, антикорупційне, захист персональних даних**Освіта:** магістр права (LL.M.) за спеціальністю «Міжнародне право», юридичний факультет Джорджтаунського університету (м. Вашингтон, США); кандидат юридичних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, юридичний факультет; магістр права (диплом з відзнакою) за спеціальністю «Цивільне та трудове право», юридичний факультет КНУ імені Тараса Шевченка; Університет Міннесоти (літні студії «Конгрес США»)**Стаж роботи у сфері ДПП:** 7 років

змін до законодавства.

Отже, що ми наразі маємо. Закон – є, центральний орган виконавчої влади з питань державно-приватного партнерства, яким де факто стало Мінекономіки, – є, а пілотних проектів немає (принаймні тих, які вже знаходяться на стадії підписання договору в рамках ДПП).

Частково це можна пояснити тим, що Закон про ДПП не працює. Комітет ВРУ з регуляторної політики та підприємництва вирішив з'ясувати причини, чому документ не працює, та розробити зміни до Закону, які, можливо, не дадуть відповіді на всі питання приватного партнера, однак дозволять запустити в дію механізм державно-приватного партнерства. З цією метою було створено робочу групу, яку я маю честь очолювати.

Слід зазначити, що деякі положення чинної редакції Закону про ДПП настільки некоректно сформульовані, що дозволяють інвесторам укладати, наприклад, концесійні угоди, оминаючи спеціальну процедуру, встановлену

Законом про ДПП для проектів у рамках ДПП (наприклад, об'єкти передаються в концесію без проведення так званого аналізу ефективності). Більше

«ДЛЯ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДПП ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ НЕОБХІДНІ ТРИ ОСНОВНІ ПЕРЕДУМОВИ: (1) ЗАКОН ПРО ДПП; (2) ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ З ПИТАНЬ ДПП ТА (3) ЗАПУСК ДЕКИЛЬКОХ ПІЛОТНИХ ПРОЕКТІВ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ»

того, на даний момент в Україні склалася ситуація, коли багато хто говорить про ДПП, проте вкладає в це поняття зовсім інший зміст, ніж це відповідає міжнародним стандартам. У нашій країні практично відсутні юристи, які спеціалізуються в галузі ДПП та обізнані з передовою практикою міжнародно-правового регулювання відносин державно-приватного партнерства.

Чинний Закон написано таким чином, що може з'явитися хибне уявлення про те, що ДПП – це будь-яке співробітництво між державою та приватним інвестором. Проте це не так. ДПП – це дуже складна система відносин; цей механізм застосовується у всьому світі дуже обережно та вибірково, оскільки один невдалий проект може дискредитувати ДПП для певної держави назавжди.

При вирішенні питання, чи повинен певний проект реалізовуватися в формі державно-приватного партнерства, аналізують, чи відповідає запропонований проект загально визнаним ознакам ДПП (довготривалість, справедливий розподіл ризиків між приватним та публічним партнером тощо). Тобто не всі договори про спільну діяльність або оренду державного майна відповідатимуть ознакам ДПП. Договори про розподіл продукції взагалі не відносяться до ДПП. У принципі, зараз в Україні єдиними проектами, які відповідають ознакам ДПП, є концесії. Тому необхідно чітко прописати в Законі ознаки, наявність яких відносить певний проект до ДПП, що, у свою чергу, потребує обов'язкового проведення аналізу ефективності.

Окрім цього, поточна редакція Закону про ДПП містить ще багато недоліків. Основні зміни до Закону, прийняття яких збільшить привабливість механізму державно-приватного партнерства не лише для національних інвесторів, але й для потенційних великих іноземних приватних партнерів, включають необхідність: (а) забезпечення приватному партнеру можливості розпочати діяльність у рамках ДПП на підставі договору, укладеного в рамках ДПП, без проходження додаткових бюрократичних процедур, зокрема, пов'язаних із отриманням земельної ділянки; (б) визначення можливих форм участі держави у реалізації проекту ДПП (тобто обов'язків, які може приймати на себе держава згідно з договорами, укладеними в рамках ДПП); (в) розширення гарантій прав приватного партнера, у тому числі гарантій на випадок затвердження тарифів на його послуги не на економічно обґрунтованому рівні; (г) визначення органів, уповноважених від імені держави на проведення аналізу ефективності здійснення ДПП та укладення договорів у рамках ДПП щодо державного майна; (д) встановлення, що рішення про здійснення проекту в рамках ДПП є підставою для оголошення конкурсу із визначення державного партнера.

Більшість державних партнерів нівелиують Закон з огляду на ч. 3 ст. 5, яка дозволяє альтернативну концесію. Прокоментуйте, будь ласка, цю ситуацію.

Чинною редакцією ч. 3 ст. 5 Закону про ДПП встановлено, що «Договори, укладені згідно з частиною першою цієї статті, регулюються законодавством з урахуванням особливостей,

Після прийняття Закону про ДПП було прийнято також низку законів та підзаконних нормативно-правових актів у сфері ДПП, зокрема Закон «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності» та Закон «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності». Окрім того, було внесено зміни до існуючих законів «Про концесії», «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг», «Про оренду державного та комунального майна» тощо. Однак усі ці нормативно-правові акти не повністю узгоджені між собою, що ускладнює правозастосування та гальмує розвиток ДПП в Україні.

Не секрет, що теперішній Закон України «Про ДПП» прописано некоректно: спеціалісти не втомлюються це повторювати. На Вашу думку, у чому полягають найсуттєвіші недоліки цього Закону?

передбачених цим Законом, у разі якщо щодо них у передбаченому цим Законом порядку прийнято рішення про здійснення державно-приватного партнерства». Таке формулювання можна зрозуміти як дозвіл державному партнеру за своїм вибором застосовувати або не застосовувати Закон про ДПП. Зазначений підхід вочевидь підриває регулятивний потенціал цього Закону та створює підґрунтя для не застосування державним партнером норм цього документа, що є шкідливим.

Для вирішення цієї проблеми членами робочої групи було прийнято рішення про виключення цієї частини та внесення уточнюючих змін до інших положень Закону про ДПП. Таким чином, пропонується, щоб ознаки ДПП, наведені в Законі про ДПП, стали критерієм для визначення, чи повинен певний проект здійснюватися в рамках ДПП з обов'язковим проведенням аналізу ефективності та іншими спеціальними процедурами, чи проект може бути здійснено лише на підставі законодавства про концесії, оренду державного та комунального майна тощо. Слід зазначити, що на практиці основною ознакою буде довготривалість проекту (тобто від 5 років).

На жаль, ідея доповнити відповідне положення зазначеного Закону іншими ознаками ДПП відповідно до міжнародних стандартів не знайшла підтримки серед більшості членів робочої групи. Сподіваюся, що ситуація зміниться в майбутньому, оскільки наявність таких додаткових ознак спростить процес прийняття рішення про віднесення проектів до ДПП.

У цьому аспекті слід зауважити, що далеко не всі проекти за участі державного та приватного партнерів мають бути віднесені до ДПП. Прийняття рішення про реалізацію проекту в рамках державно-приватного партнерства, оформлення відносин ДПП та моніторинг реалізації проекту в рамках ДПП – це надзвичайно складний, дорогий, трудомісткий та довготривалий процес. Тому в рамках ДПП повинні реалізовуватися лише ті інфраструктурні проекти, які мають велике соціальне значення (наприклад, будівництво метрополітену) та передбачають передачу значної частини ризиків приватному партнеру. Отже, бачимо, що відповідно до міжнародної практики довготривалість проекту є далеко не основною ознакою ДПП, вона є важливішою для пошуку джерел фінансування ДПП проекту.

Що являє собою аналіз ефективності проектів ДПП, передбачений законом? У чому його складність?

Аналіз ефективності проекту є самоїєю причиною, чому державні партнери не хочуть пропонувати інвесторам реалізовувати проекти в рамках ДПП, а інвестори (принаймні національні) також не дуже прагнуть цього. Тому, користуючись недоліками вищезазначеного Закону, про які ми вже говорили,

проекти реалізуються, як звичайні концесії тощо.

Аналіз ефективності – це надзвичайно важливий механізм, який, якщо професійно та добросовісно виконаний, може захистити державу від багатьох ризиків, пов'язаних із участю в ДПП проекті. Однак ніхто не хоче на собі перевіряти щось нове, тому цілком

в інших країнах. Також міжнародні організації допомагають у розробці підзаконних нормативно-правових актів у сфері ДПП.

Очевидним недоліком чинної процедури проведення аналізу ефективності, який робоча група намагалася виправити шляхом внесення відповідних змін до Закону про ДПП, є обов'язок орга-

ФОТО НАДАНЕ ПРЕС-СЛУЖБОЮ ЮФ «САЄНКО ХАРЕНКО»



закономірно, що ніхто не поспішає застосовувати цей механізм на практиці. Сподіваюся, що зміни, запропоновані робочою групою, будуть підтримані депутатами і, за наявності чітко визначених в Законі про ДПП ознак ДПП, у державного партнера не залишиться вибору, як проводити аналіз ефективності проектів, які відповідають ознакам ДПП, передбаченим у Законі.

Складність процедури проведення аналізу ефективності полягає в тому, що це дуже серйозний процес, який передбачає залучення багатьох спеціалістів високого рівня в різних галузях економіки, які, в ідеалі, повинні чітко усвідомлювати, що являє собою ДПП, та бути обізнаними із практикою реалізації проектів ДПП в інших країнах. На жаль, поки що це не так. Проте ситуація змінюється, оскільки міжнародні експерти з питань ДПП тісно співпрацюють із Мінекономіки, іншими міністерствами, а також на місцевому рівні. Вони поширюють інформацію про міжнародні стандарти в сфері державно-приватного партнерства та досвід реалізації успішних проектів ДПП

нів місцевого самоврядування (органів влади АРК) погоджувати всі висновки за результатами аналізу ефективності з центральними органами виконавчої влади. Ми пропонуємо передбачити у законопроекті, що висновок за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП щодо комунальної власності та майна АРК погоджується з уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань ДПП та Мінфіном лише у разі, якщо для здійснення ДПП щодо такого майна передбачається надання державної підтримки за рахунок коштів державного бюджету України.

Яким чином розроблялася методика цього аналізу? Дайте, будь ласка, її оцінку як спеціаліст у галузі ДПП?

Як я вже зазначала, чинна методика розроблялася за участі міжнародних експертів у сфері ДПП. Тому, незважаючи на певні недоліки (наприклад, відокремлення методики виявлення видів ризиків здійснення ДПП, їх оцінки та визначення форм управління ризиками і методики проведення аналізу ефективності здійснення ДПП), вона є

придатною до застосування. Для того щоб виявити всі її недоліки, потрібно, аби цю методику нарешті почали застосовувати на практиці.

Як сталося, що окрім концесії законодавство щодо ДПП поширюється також на договори про розподіл продукції та договори оренди?

Відповідно до законодавства про ДПП тих країн, які взяли за основу міжнародні документи, що на сьогодні вважаються загальноновизнаним стандартом правового регулювання відносин у сфері державно-приватного партнерства, деякі договори оренди та договори про розподіл продукції не вважаються видами ДПП. Цими документами є так званий Зелений документ ЄС про ДПП 2004 року та Примірні законодавчі положення про інфраструктурні проекти, що фінансуються приватними особами (так званий Звіт ЮНСІПРАЛ) 2003 року. Відповідно до Зеленого документа та Звіту ЮНСІПРАЛ важливими ознаками ДПП є фінансування, будівництво, реконструкція, управління та інші дії, пов'язані з покращенням об'єктів соціальної інфраструктури або наданням комунальних послуг.

Більше того, Звіт ЮНСІПРАЛ безпосередньо виключає проекти щодо видобування природних ресурсів, навіть якщо вони здійснюються на підставі дозволу чи концесії, що надаються державою (тобто договори про розподіл продукції) з переліку видів ДПП. Це пояснюється тим, що така діяльність не передбачає надання комунальних послуг або покращення об'єктів соціальної інфраструктури. Окрім того, такі проекти зазвичай регулюються спеціальним законодавством, яке чітко визначає специфіку проведення конкурсу, умови договорів, порядку розподілу прибутків тощо.

Сподіваюся, що з часом ця невідповідність українського законодавства міжнародним стандартам буде усунена.

Чи може ДПП працювати на підставі самого договору? Який це матиме вигляд на практиці?

З юридичної точки зору існує два види ДПП програм, а саме: (1) прийняття спеціального законодавства про ДПП або (2) регулювання ДПП проектів на договірній основі. Правові системи країн цивільного права зазвичай не надають достатню свободу для новел у договірному регулюванні. Отже, приймаються спеціальні закони про державно-приватне партнерство з метою забезпечення необхідної для ДПП гнучкості правового регулювання.

У деяких країнах, де не існує спеціальних законів про ДПП, переважно керуються законами про державні закупівлі або концесійним законодавством (контрактами), положення яких застосовуються до ДПП за принципом *mutatis mutandis* (тобто з відповідними змінами).

Також існують країни, закони про

концесії яких місяць лише загальні положення, а детальна регламентація здійснюється шляхом прийняття спеціальних законів у певному секторі економіки.

У країнах англосаксонської правової сім'ї, з іншого боку, перевага надається договірному регулюванню ДПП. Договірна ДПП програма дає можливість сторонам ДПП проекту вносити необхідні зміни протягом життєвого циклу ДПП проекту, таким чином забезпечуючи більшу гнучкість. Такий підхід також сприяє поширенню кращої практики шляхом розробки типових договірних положень, спільних для всіх ДПП проектів.

Однак у зв'язку із сучасними тенденціями зближення систем цивільного та загального права різниця між цими видами ДПП програм дедалі зменшується. Особливо це справедливо стосовно країн сім'ї цивільного права, які прагнуть доповнити детальне законодавче регулювання державно-приватного партнерства гнучкими договірними нормами. Практика показує, що наприкінці обидва варіанти працюють та, залежно від часу, накопиченого досвіду та зусиль, ДПП програма рано чи пізно почне приносити позитивні результати.

Як зробити захист прав інвесторів ефективним? Які гарантії для цього необхідно передбачити на законодавчому рівні?

Робочою групою запропоновані важливі концептуальні зміни до ст. 18 Закону про ДПП, які полягають у тому, що державну підтримку планується замінити обов'язками, які державний

«ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ ПЛАНУЄТЬСЯ ЗАМІНИТИ ОБОВ'ЯЗКАМИ, ЯКІ ДЕРЖАВНИЙ ПАРТНЕР ЗМОЖЕ НА СЕБЕ БРАТИ ПРИ УКЛАДЕННІ ДОГОВОРУ В РАМКАХ ДПП ЗАЛЕЖНО ВІД СОЦІАЛЬНОЇ ЗНАЧУЩОСТІ ТА ІНШИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЕКТУ»

партнер зможе на себе брати при укладенні договору в рамках ДПП залежно від соціальної значущості та інших особливостей проекту. За такого підходу надання державних гарантій вже не буде декларацією, а перетвориться на обов'язок держави, виконання якого приватний партнер зможе вимагати в суді чи арбітражі.

Також пропонується внести важливі зміни до ст. 20 Закону про ДПП, яка стосується гарантій прав приватних партнерів. Наприклад, якщо за відсутності вини приватного партнера ціни (тарифи) на його товари (роботи, послуги), що підлягають державному регулюванню, будуть встановлені в розмірі, нижчому від розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво

(надання) та/або не включатимуть інвестиційну складову, що має бути включена до складу таких цін (тарифів), приватний партнер буде вправі призупинити виконання інвестиційних зобов'язань до затвердження цін (тарифів) на економічно обґрунтованому рівні та/або включення до цін (тарифів) інвестиційної складової, а не просто мати право на відшкодування збитків, як це передбачено чинною редакцією.

Як голова робочої групи Комітету ВР України з перегляду положень Закону «Про ДПП» Ви можете окреслити часові рамки позитивних зрушень у напрямку державно-приватного партнерства? Коли крига нарешті скресне?

Позитивні зрушення вже є. По-перше, поданий нами законопроект про внесення змін до Закону про ДПП вже був розглянутий Верховною Радою. Хоча цей законопроект і повернули на доопрацювання, переважна більшість зауважень Головного науково-експертного управління Верховної Ради стосувалася земельних питань, а не концептуальних змін чи змін, пов'язаних із гарантією прав інвесторів. Зараз законотворчий процес дещо сповільнився через вибори.

Однак одразу після новорічних свят наша робоча група знову почне працювати над законопроектом про внесення змін до Закону про ДПП, тож

сподіваємося, що запропоновані нами важливі зміни будуть прийняті протягом першого півріччя 2013 року. Цього разу ми намагатимемося уникати внесення політично чутливих змін (наприклад, земля, тарифи тощо), а обмежимося лише тими, які є принципово важливими для зрушення ДПП з мертвої точки (наприклад, чіткий перелік ознак ДПП, наявність яких зобов'язе уповноважений орган пропонувати певний проект інвесторам саме на умовах ДПП, а не керуючись законодавством про концесії, оренду та іншим спеціальним законодавством).

Слід зазначити, що в Мінекономіки, Держінвестпроекті та в інших центральних органах влади, а також на місцях дещо підвищився рівень обізнаності та розуміння ДПП. Наприклад, пресслужба КМДА заявила про те, що четверта лінія київського метрополітену споруджуватиметься саме на умовах ДПП. Я дуже сподіваюся, що найближчим часом цей та інші пілотні проекти буде запущено і що вони реалізовуватимуться за допомогою міжнародних організацій (наприклад, IFC, ЄБРР, USAID) – відомих промоутерів поширення міжнародних стандартів ДПП у різних країнах. Це допоможе паралельно змінювати законодавство та не дискредитувати в Україні такий важливий економіко-правовий механізм для розвитку соціальної інфраструктури, як державно-приватне партнерство. 

®

Астерс
досягаємо зірок для наших клієнтів



антимонопольне та конкуренційне право • банківське і фінансове право
вирішення спорів • злиття та поглинання • інтелектуальна власність
комерційне право • корпоративне право • нерухомість • оподаткування
охорона довкілля • реструктуризація та банкрутство • ринки капіталу
телекомунікації та інформаційні технології • трудове право • цінні папери

www.asterslaw.com

Бізнес-центр "Леонардо", вул. Богдана Хмельницького, 19-21, Київ 01030, Україна
Тел. + 380 44 230 6000 • Факс + 380 44 230 6001 • info@asterslaw.com

®

ВСЕУКРАЇНЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

7 грудня 2012 року

**II ЩОРІЧНИЙ
ЗИМОВИЙ
ФОРУМ ААУ**

з кримінального права
та процесу

Місце
проведення:
«Прем'єр Палац»
Софіївський Гранд Хол
бул. Т. Шевченка /
вул. Пушкінська 5-7/29
м. Київ

Реєстрація за тел.: +38 (044) 491-69-71;
+38 (044) 294-28-68
forum@uaa.org.ua